

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О КРЕДИТНОЈ АКТИВНОСТИ БАНАКА

Извештај за прво тромесечје 2017.

Београд, јун 2017.

Уводна напомена

Народна банка Србије је од 2014. године почела да спроводи анкету о кредитној активности банака. Циљ те анкете је унапређење анализе кретања на кредитном тржишту увидом у ставове представника банака о оствареним и очекиваним променама како на страни понуде кредита тако и на страни тражње приватног сектора за кредитима.

Анкета се састоји од десет питања која се односе на кредите привреди и становништву. Испитаници одговарају о промени кредитних стандарда,¹ као и о утицају фактора на њихову промену, затим о промени услова одобравања кредита, промени тражње за кредитима и утицају фактора на промену тражње.

У овом документу сумирани су резултати анкете спроведене од 3. до 20. априла 2017. године. У анкети су исказани ставови представника банака о променама током првог тромесечја 2017. године и очекиваним променама на кредитном тржишту у другом тромесечју 2017. године. У анкети су учествовали представници 27 банака, што обезбеђује готово потпуну покривеност кредитног тржишта, јер учешће ових банака износи 98% билансне суме банкарског сектора.

Резултати анкете су приказани у виду нето процената. Нето проценат за одговоре о питањима о понуди кредита дефинисан је као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да су кредитни стандарди „знатно пооштрени” и „донекле пооштрени” и збира учешћа банака које су одговориле да су „знатно ублажени” и „донекле ублажени”. Позитивна вредност нето процента указује на нето пооштравање, а негативна на нето ублажавање кредитних стандарда. Нето проценат за одговоре на питања о факторима дефинисан је као разлика између учешћа банака које су одговориле да је дати фактор допринео пооштравању и учешћа банака које су одговориле да је допринео ублажавању кредитних стандарда. Када је у питању тражња за кредитима, нето проценат је дефинисан као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да је она „знатно повећана” и „донекле повећана” и збира процената банака које су одговориле да је „знатно смањена” и „донекле смањена”. Према томе, позитивна вредност нето процента указује на нето повећање, а негативна на нето смањење тражње.

¹ Кредитни стандарди су писане и неписане интерне смернице или критеријуми који одражавају кредитну политику банке (нпр. приоритети у погледу врсте кредита, колатерала, сектора, региона и сл.).

САДРЖАЈ

Резиме.....	1
Кредити привреди.....	2
Кредити становништву.....	5

Резиме

Према оцени банака, каматне марже, као и провизије и накнаде, смањене су током Т1, при чему је дошло и до продужење максималне рочности и износа кредита, што се одразило на благо поштравање услова у погледу захтеваног колатерала при кредитирању привреде. Током Т2 банке очекују даље ублажавање ценовних услова, док се промена кредитних стандарда не очекује.

Резултати показују да су током Т1 кредитни стандарди становништву ублажени највише као последица изражене конкуренције и ниже цене извора кредита, што је резултирало смањењем каматних маржи и провизија и накнада. Банке и током Т2 очекују даље ублажавање стандарда и ценовних услова кредита становништву.

Резултати анкете показују да је током Т1 повећана тражња за кредитима привреде. Раст је највише био вођен потребама за финансирањем обртних средстава, при чему растући значај имају и кредити за капиталне инвестиције. Банке очекују да ће се тенденције из Т1 наставити и током Т2.

Банке су оцениле да је и у Т1 повећана тражња становништва за кредитима, а рефинансирање постојећих обавеза и куповина непокретности означени су као главни фактори који су утицали на њен раст. Слична очекивања банке имају и за Т2.

Кредити привреди

Према оцени банака, појачани захтеви у погледу колатерала разлог су због чега су током Т1 благо пооштрени стандарди код привреде, изузев пољопривредницима, где су остали непромењени.

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија предузећима (нето проценат)

Извор: НБС.

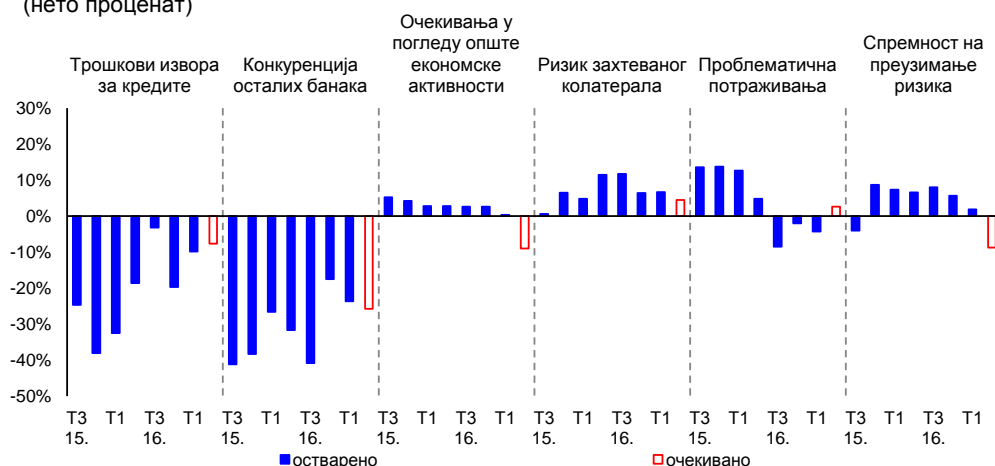
* Позитивна вредност указује на пооштравање кредитних стандарда, негативна на ублажавање кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Изражена конкуренција у банкарском сектору и нижи трошкови извора финансирања деловали су на ублажавање стандарда, при чему су и **проблематична потраживања треће тромесечје заредом препозната као фактор који томе доприноси**. С друге стране, на пооштравање стандарда пресудно су утицали појачани захтеви у погледу колатерала.

Резултати анкете показују да банке не очекују промену стандарда приликом одобравања кредита привреди током Т2, при чему се очекује да ће фактори који утичу на промену стандарда наставити да делују на готово исти начин као и током Т1.

Утицај фактора на промену кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија предузећима (нето проценат)

Извор: НБС.

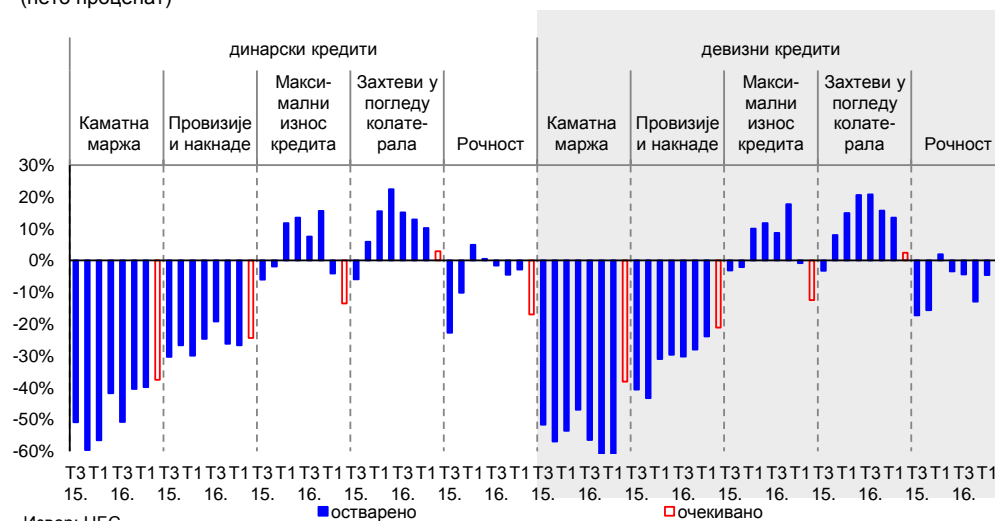
* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора поштравању кредитних стандарда, негативна на допринос датог фактора ублажавању кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Банке оцењују да су током **T1** **ублажени ценовни услови кредита** смањењем каматних маржи и провизија и накнада како за динарске тако и за девизне кредите. Истовремено, због продужења максималне рочности и повећања износа кредита, поштрени су услови који се тичу захтеваног колатерала.

Резултати анкете показују да банке за **T2** очекују **даље смањење каматних маржи и провизија и накнада**, као и продужење рочности кредита и повећање максималног износа кредита.

Промена услова за одобравање кредита и кредитних линија предузећима (нето проценат)

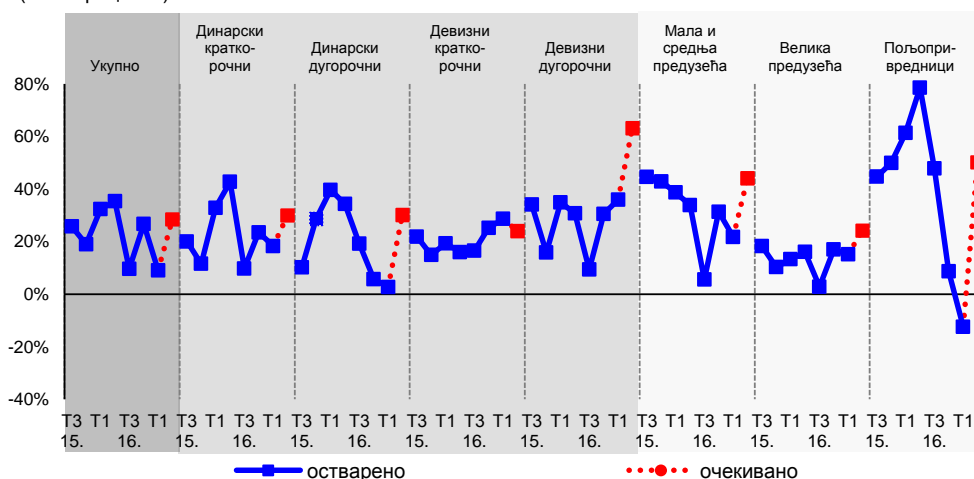
Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на поштравање услова, негативна на ублажавање услова.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Банке оцењују да је током T1 порасла тражња за кредитима сектора привреде, при чему су мала и средња предузећа наставила да дају највећи допринос. Готово идентичан утицај на раст тражње током T1, према оцени банака, имали су кредити за финансирање обртних средстава и капиталних инвестиција. Банке очекују да ће интересовање привреде за кредитима бити још веће током T2, при чему ће, поред потребе за ликвидним средствима, кредити за капиталне инвестиције имати растући значај.

Промена тражње предузећа за кредитима (нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Утицај фактора на промену тражње предузећа за кредитима (нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Кредити становништву

Резултати анкете показују да су стандарди за новоодобрене кредите становништву током Т1 ублажени, при чему банке имају очекивање да ће се тај тренд наставити и током Т2. Ублажавање се у највећој мери односило на динарске готовинске кредите и кредите за рефинансирање и девизне стамбене кредите.

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита становништву (нето проценат)

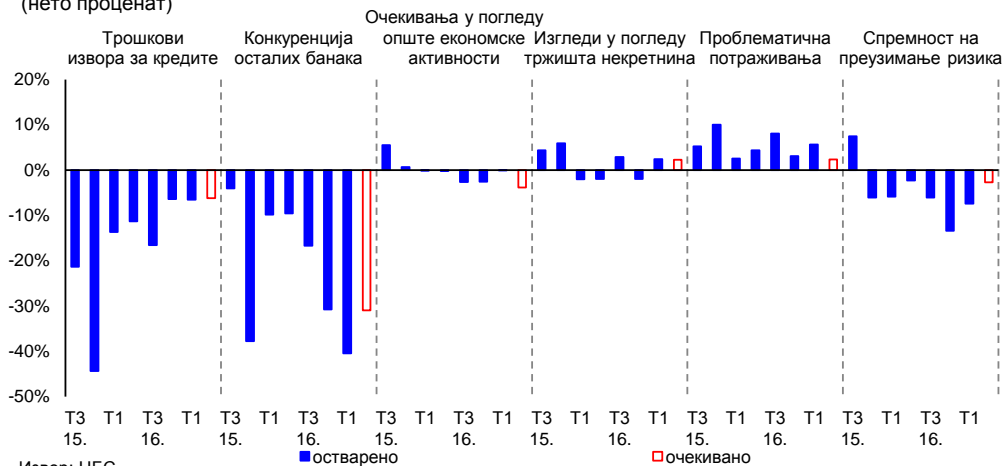
Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на поштравање кредитних стандарда, негативна на ублажавање кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Изражена конкуренција у банкарском сектору, заједно с нижом ценом извора за кредите и већом спремношћу за прихватањем ризика, фактори су који су дали највећи допринос ублажавању стандарда. **Позитивна очекивања банака у погледу економске активности**, заједно с већ поменутиим факторима, утицаће на ублажавање стандарда и током Т2.

Утицај појединих фактора на промену кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија становништву
(нето проценат)

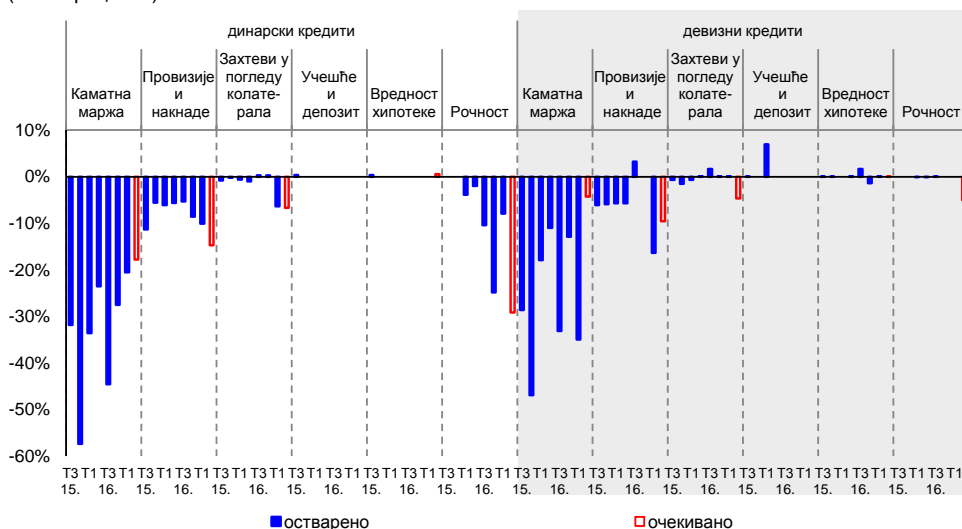
Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора поштравању кредитних стандарда, негативна на допринос датог фактора ублажавању кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Тренд ублажавања ценовних услова кредита, према виђењу банака, настављен је и током Т1. Банке оцењују да су смањене каматне марже и провизије и накнаде како за динарске тако и за девизне кредите. Истовремено, код динарских кредита је продужена максимална рочност, а ублажени су и захтеви у погледу колатерала. Банке очекују наставак таквих кретања и у Т2.

Промена услова за одобравање кредита становништву
(нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на поштравање услова, негативна на ублажавање услова.

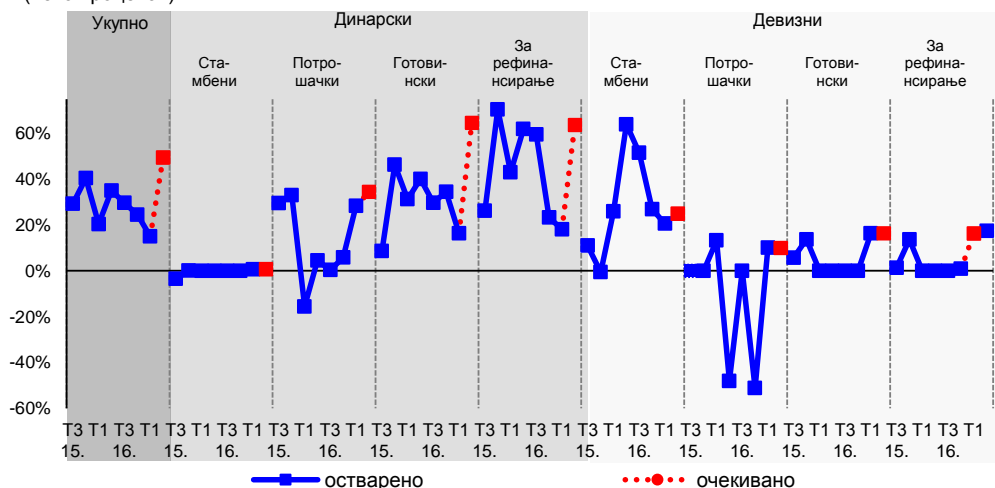
** На графиконима није приказан интезитет промене.

Према оцени банака, током Т1 је порасла тражња становништва за кредитима, а раст је био готово равномерно усмерен на обезбеђење динарских и девизних средстава. Као и претходних тромесечја, потребе за рефинансирањем и куповином непокретности дале су највећи допринос расту тражње, а додатан подстицај дали су и позитивна перцепција у погледу кретања зарада и побољшани изгледи на тржишту некретнина.

Наставак раста тражње за кредитима очекује се и током Т2, при чему ће он бити најизраженији за динарским готовинским кредитима и кредитима за рефинансирање, а потом за девизним стамбеним кредитима. Исти фактори као у Т1 требало би да наставе да дају позитиван допринос расту тражње и током Т2.

Промена тражње становништва за кредитима

(нето проценат)

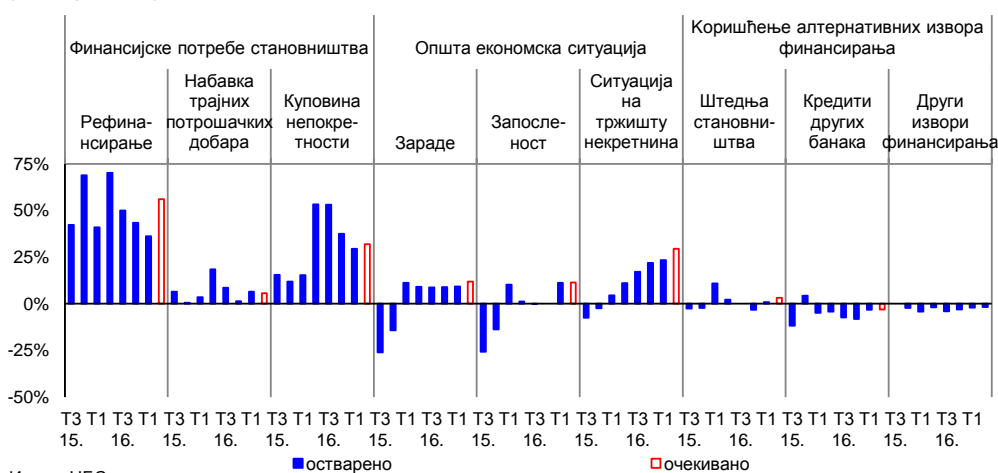
Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Утицај фактора на промену тражње становништва за кредитима

(нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.